

Jan Borowiec

Determinanty spójności społecznej w Unii Europejskiej

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 40/2, 11-21

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jan Borowiec*

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

DETERMINANTY SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ W UNII EUROPEJSKIEJ

STRESZCZENIE

Przedmiotem badań jest współzależność między spójnością społeczną a jej determinantami w Unii Europejskiej. Spójność społeczna mierzona jest wskaźnikiem strategii Europa 2020 dotyczącym zagrożenia ubóstwem lub wyłączeniem społecznym. Uwzględniono następujące determinanty spójności społecznej: poziom rozwoju gospodarczego oraz dysproporcje w poziomach rozwoju różnych regionów, konkurencyjność i innowacyjność gospodarki, efektywność rynków pracy oraz systemy społeczne. W badaniach zastosowano statystykę opisową i analizę korelacji. Z przeprowadzonych badań wynika, że spójności społecznej w państwach członkowskich sprzyjają najbardziej następujące czynniki: dystrybucja dochodu po transferach społecznych, wysoki poziom rozwoju gospodarczego, rozwój zrównoważony regionalnie oraz wysoka konkurencyjność i innowacyjność gospodarki.

Słowa kluczowe: rozwój zrównoważony, spójność społeczna, strategia Europa 2020, Unia Europejska

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 3, ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, wspólnota ta „zwalcza wykluczenie społeczne (...) oraz wspiera spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną”¹. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest także ważnym

---

* Adres e-mail: jan.borowiec@ue.wroc.pl.

¹ *Traktat o Unii Europejskiej*, Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, s. 17.

celem strategii Europa 2020. Strategia ta promuje inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, w szczególności przez zmniejszenie do 2020 roku o co najmniej 20 milionów ludności zagrożonej ubóstwem lub wyłączeniem społecznym w UE².

Na spójność społeczną wpływa wiele czynników, przede wszystkim czynniki związane z rozwojem zrównoważonym, konkurencyjnością gospodarki, której podstawą są gospodarka oparta na wiedzy oraz innowacje, a także systemami społecznymi państw członkowskich – stopniem rozwoju tych systemów oraz ich zdolnością do zmniejszania nierówności w podziale dochodu.

Celem artykułu jest ustalenie siły współzależności między spójnością społeczną a ekonomicznymi i społecznymi czynnikami determinującymi jej poziom w państwach członkowskich UE. W badaniach zastosowano statystykę opisową oraz analizę korelacji. Pierwsza metoda służy ocenie stanu spójności w państwach członkowskich i czynników określających jej poziom, druga – ustaleniu siły współzależności między poziomem spójności społecznej a jej czynnikami. Źródłem danych statystycznych jest Eurostat. Badania dotyczą 2013 roku.

1. Poziom spójności społecznej w państwach członkowskich

Spójność społeczna jest mierzona wskaźnikiem strategii Europa 2020 dotyczącym zagrożenia ubóstwem lub wyłączeniem społecznym. Wskaźnik ten stanowi sumę odsetka ludności zagrożonej ubóstwem, poważną deprivacją materialną lub żyjącej w gospodarstwach domowych z bardzo niską intensywnością pracy.

W tabeli 1 przedstawiono wskaźniki spójności społecznej w Unii Europejskiej. Państwa członkowskie zostały uszeregowane według malejącego PKB *per capita*, wyrażonego standardem siły nabywczej (SSN) w % średniej unijnej. Ponadto wyodrębniono trzy grupy krajów: a) kraje lepiej rozwinięte, w których PKB *per capita* wynosi powyżej 90% średniej unijnej; b) kraje przejściowe, w których PKB *per capita* wynosi w granicach 75%–90% średniej unijnej; c) kraje słabiej rozwinięte, w których PKB *per capita* wynosi poniżej 75% średniej unijnej.

---

² Komisja Europejska, *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu*, KOM (2010) 2010 wersja ostateczna, Bruksela, 3.3.2010, s. 11.

Tabela 1. Wskaźniki spójności społecznej w 2013 roku

Kraj	Zagrożenie ubóstwem lub wyłączeniem społecznym	Poważna deprywacja materialna	Bardzo niska intensywność pracy	Zagrożenie ubóstwem po transferach społecznych
kraje lepiej rozwinięte				
Luksemburg	19,0	1,8	6,6	15,9
Niderlandy	15,9	2,5	9,4	10,4
Irlandia	30,0	9,8	23,4	15,7
Austria	18,8	4,2	7,8	14,4
Szwecja	16,4	1,4	7,1	14,8
Dania	18,9	3,8	12,9	12,3
Niemcy	20,3	5,4	9,9	16,1
Belgia	20,8	5,1	14,0	15,1
Finlandia	16,0	2,5	2,5	11,8
Zjednoczone Królestwo	24,8	8,3	13,2	15,9
Francja	18,1	5,1	7,9	13,7
Włochy	28,4	12,4	11,0	19,1
Hiszpania	27,3	6,2	15,7	20,4
kraje przejściowe				
Cypr	27,8	16,1	7,9	15,3
Malta	24,0	9,5	9,0	15,7
Czechy	14,6	6,6	6,9	8,6
Słowenia	20,4	6,7	8,0	14,5
Portugalia	25,8	10,9	12,2	18,7
Słowacja	19,8	10,2	7,6	12,8
kraje słabiej rozwinięte				
Estonia	23,5	7,6	8,4	18,6
Litwa	30,8	16,0	10,4	20,6
Grecja	35,7	20,3	18,2	23,1
Polska	25,8	11,9	7,2	17,3
Węgry	33,5	26,8	12,6	14,3
Łotwa	35,1	24,0	10,0	19,4
Chorwacja	29,9	14,7	14,8	19,5
Rumunia	40,4	28,5	6,4	22,4
Bułgaria	48,0	43,0	13,0	15,1
średnia i wskaźniki dyspersji				
Średnia	24,5	9,6	10,7	16,7
Σ	7,9876	9,1718	3,8832	3,5367
V	32,60	95,54	36,29	21,18

Legenda: średnia – średnia unijna (UE28), σ – odchylenie standardowe, v – współczynnik zmienności, komórki cieniowane – wskaźniki zagrożeń ubóstwem lub wyłączeniem społecznym niższe od średniej unijnej.

Źródło: http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_50; http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_51; http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_52; http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_53 (dostęp 13.02.2015).

Unia Europejska jest bardzo zróżnicowana pod względem zagrożenia ubóstwem lub wyłączeniem społecznym, przy czym istnieje dość ścisły związek między tymi zagrożeniami a poziomem rozwoju gospodarczego. Kraje lepiej rozwinięte są na ogół mniej na nie narażone niż kraje słabiej rozwinięte. Mając na uwadze naturę tych zagrożeń, można stwierdzić, że są one największe w odniesieniu do poważnej deprivacji materialnej (silnie uwarunkowanej czynnikami ekonomicznymi), natomiast najmniejsze w odniesieniu do zagrożenia ubóstwem.

2. Determinanty spójności społecznej

W badaniach uwzględniono następujące determinanty spójności społecznej: poziom rozwoju gospodarczego oraz dysproporcje w poziomach rozwoju różnych regionów, konkurencyjność i innowacyjność gospodarki, efektywność rynków pracy oraz systemy społeczne. Miarą poziomu rozwoju gospodarczego jest indeks PKB *per capita* (SSN, UE28 = 100), natomiast dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów – współczynnik dyspersji regionalnego PKB *per capita* w regionach NUTS 3. Konkurencyjność gospodarki mierzona jest indeksem globalnej konkurencyjności Forum Ekonomicznego w Davos, a jej innowacyjność indeksem innowacji Komisji Europejskiej. Wskaźnikami efektywności rynków pracy są stopa zatrudnienia oraz stopa długoterminowego bezrobocia. Systemy społeczne charakteryzują trzy wskaźniki dotyczące stopnia rozwoju systemów ochrony społecznej, dystrybucji dochodu oraz skuteczności transferów społecznych. Pierwszym z tych wskaźników są wydatki społeczne pomniejszone o wydatki administracyjne i pozostałe wydatki niezwiązane bezpośrednio z ochroną społeczną w % PKB, drugim – stosunek dochodu 20% najbogatszej ludności do dochodu 20% najbiedniejszej ludności, trzecim – różnica w odsetkach ludności zagrożonej ubóstwem przed transferami społecznymi i po tych transferach w % liczby ludności. W tabeli 2 zestawiono wskaźniki determinant spójności społecznej w państwach członkowskich.

Tabela 2. Wskaźniki determinant spójności społecznej

Wyszczególnienie	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
kraje lepiej rozwinięte									
Luksemburg	257	:	5,17	0,65	71,1	1,8	23,0	4,6	13,5
Niderlandy	131	18,3	5,45	0,63	76,5	2,4	31,4	3,6	10,4
Irlandia	130	35,1	4,71	0,61	65,5	7,9	31,0	4,5	23,6
Austria	128	21,4	5,16	0,60	75,5	1,2	29,3	4,1	11,5
Szwecja	127	17,3	5,41	0,75	79,8	1,5	29,9	3,7	12,3
Dania	124	21,1	5,29	0,73	75,6	1,8	33,1	4,3	15,8
Niemcy	122	28,4	5,49	0,71	77,1	2,3	28,3	4,6	8,3
Belgia	119	26,2	5,18	0,63	67,2	3,9	29,4	3,8	11,2
Finlandia	113	18,7	5,50	0,68	73,3	1,7	30,4	3,6	14,6
Zjednoczone Królestwo	109	29,9	5,41	0,61	74,9	2,7	28,4	4,6	14,2
Francja	107	26,9	5,08	0,57	69,6	4,2	32,1	4,5	10,5
Włochy	99	25,2	4,42	0,44	59,8	6,9	29,0	5,7	5,5
Hiszpania	94	19,5	4,55	0,41	58,6	13,0	25,4	6,3	9,6
kraje przejściowe									
Cypr	89	:	4,31	0,50	67,2	6,1	22,6	4,9	9,0
Malta	86	:	4,45	0,32	64,8	2,9	19,2	4,1	7,6
Czechy	82	26,2	4,53	0,42	72,5	3,0	20,2	3,4	8,2
Słowenia	82	21,6	4,22	0,51	67,2	5,2	24,9	3,6	10,8
Portugalia	79	27,9	4,54	0,41	65,4	9,3	25,4	6,0	6,8
Słowacja	75	35,2	4,15	0,33	65,0	10,0	17,9	3,6	7,3
kraje słabiej rozwinięte									
Estonia	73	42,1	4,71	0,50	73,3	3,8	15,3	5,5	6,8
Litwa	73	24,8	4,51	0,29	69,9	5,1	15,7	6,1	9,7
Grecja	73	27,0	4,04	0,38	52,9	18,5	30,0	6,6	4,9
Polska	67	34,9	4,48	0,28	64,9	4,4	17,6	4,9	5,7
Węgry	66	44,0	4,28	0,35	63,2	4,9	21,6	4,2	12,0
Łotwa	64	36,9	4,50	0,22	69,7	5,8	13,8	6,3	6,6
Chorwacja	61	35,0	4,13	0,31	57,2	11,0	20,7	5,3	10,2
Rumunia	54	40,0	4,30	0,24	63,9	3,3	15,1	6,6	9,1
Bułgaria	45	45,5	4,37	0,19	63,5	7,4	16,9	6,6	5,7
średnia i wskaźniki dyspersji									
M	100	28,0*	5,05**	0,55	68,4	5,1	28,3	5,0	9,1
Σ	39,8	8,28	0,57	0,19	6,5	4,0	7,2	1,1	4,0
V	39,8	29,6	11,3	33,8	9,5	77,8	25,6	21,2	43,8

Legenda: * średnia wskaźników dyspersji ważona udziałami ludności danego państwa członkowskiego w ludności UE (bez Luksemburga, Cypru i Malty); ** średnia indeksów globalnej konkurencyjności dla państw członkowskich, ważona udziałami państw członkowskich w PKB UE28.

Wskaźniki determinant spójności społecznej: (1) PKB *per capita*, (2) dyspersja regionalnego PKB *per capita*, (3) indeks globalnej konkurencyjności, (4) indeks innowacji, (5) stopa zatrudnienia, (6) stopa długoterminowego bezrobocia; (7) wydatki społeczne pomniejszone o wydatki administracyjne i pozostałe wydatki niezwiązane bezpośrednio z ochroną społeczną w % PKB, (8) stosunek dochodu 20% najbogatszej ludności do dochodu 20% najbiedniejszej ludności, (9) różnica w odsetkach ludności zagrożonej ubóstwem przed transferami społecznymi i po transferach społecznych w % liczby ludności. Skróty: μ – średnia unijna, σ – odchylenie standardowe, v – współczynnik zmienności. Wskaźniki przedstawione w komórkach cieniowanych są wskaźnikami wyższymi lub niższymi od średniej unijnej. Z wyjątkiem wskaźników 6 i 8, które są destymulantami, wskaźniki determinant spójności społecznej są wyższe od średniej dla Unii.

Źródło: European Commission, *Innovation Union Scoreboard 2014*, European Union 2014, s. 11; *The Global Competitiveness Report 2014/2015*, ed. K. Schwab, World Economic Forum, Geneva 2014, s. 13; <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/print.do?print=true>; http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_10; http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_52; <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00114>; <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdec220>; <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdec450> (dostęp 15.02.2015).

Wskaźniki te są bardzo zróżnicowane w UE, przy czym w dużym stopniu odzwierciedlają one różnice w poziomach rozwoju gospodarczego. Wyższemu poziomowi PKB *per capita* odpowiadają na ogół mniejsze dysproporcje w poziomach rozwoju różnych regionów, bardziej konkurencyjna i innowacyjna gospodarka, większa efektywność rynków pracy i lepiej rozwinięte systemy ochrony społecznej. Czynnikiem najbardziej zróżnicowanym jest stopa długoterminowego bezrobocia, najmniej zaś – stopa zatrudnienia. Stosunkowo duże są także różnice w skuteczności transferów społecznych, poziomach krajowego i regionalnego PKB *per capita*, innowacyjności gospodarki i stopniu rozwoju systemów ochrony społecznej.

3. Współzależność spójności społecznej i jej determinant

Do ustalenia współzależności między spójnością społeczną a jej determinantami zastosowano analizę korelacji. Wyniki badań dotyczących tej współzależności zawarto w tabeli 3.

Tabela 3. Współczynniki korelacji między spójnością społeczną a jej determinantami

Determinanty spójności społecznej	Wskaźniki zagrożeń ubóstwem i wyłączeniem społecznym			
	A	B	C	D
Poziom rozwoju gospodarczego i dysproporcje w poziomach rozwoju różnych regionów				
PKB <i>per capita</i> (bez Luksemburga)	-0,70	-0,74	0,09	-0,50
Dyspersja regionalnego PKB <i>per capita</i>	0,70	0,82	0,18	0,22
Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki				
Konkurencyjność gospodarki	-0,64	-0,64	0,00	-0,49
Innowacyjność gospodarki	-0,71	-0,79	-0,06	-0,44
Efektywność rynków pracy				
Stopa zatrudnienia	-0,62	-0,59	-0,34	-0,60
Stopa długoterminowego bezrobocia	0,48	0,38	0,65	0,53
Systemy społeczne				
Stopień rozwoju systemów ochrony społecznej	-0,47	-0,58	0,26	-0,17
Dystrybucja dochodu po transferach społecznych	0,78	0,53	0,31	0,81
Skuteczność transferów społecznych	-0,25	-0,33	0,41	-0,46

Legenda: A – zagrożenie ubóstwem lub wyłączeniem społecznym; B – poważna deprywacja materialna; C – bardzo niska intensywność pracy; D – zagrożenie ubóstwem.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z tabel 1 i 2.

W odniesieniu do zagrożenia ubóstwem lub wyłączeniem społecznym głównymi czynnikami spójności społecznej w państwach członkowskich są: dystrybucja dochodu, innowacyjność gospodarki, poziom rozwoju gospodarczego i dysproporcje w poziomach rozwoju różnych regionów. Im mniejsze są różnice w podziale dochodu rozporządzalnego ludności i w poziomach krajowego i regionalnego PKB *per capita* oraz im większa jest innowacyjność gospodarki, tym większa jest spójność społeczna. Większej spójności społecznej sprzyjają również inne czynniki, zwłaszcza konkurencyjność gospodarki oraz wysoki stopień aktywności ekonomicznej ludności.

W odniesieniu do poszczególnych rodzajów zagrożeń, wnioski z badań dotyczących współzależności między spójnością społeczną a jej determinantami są następujące:

1. Wskaźnik zagrożenia poważną deprywacją materialną ludności jest jedynym wskaźnikiem strategii Europa 2020, który odzwierciedla absolutne różnice w poziomie spójności w UE. Na tego rodzaju zagrożenia wpływają przede wszystkim czynniki ekonomiczne, zwłaszcza czynniki związane z rozwo-

jem zrównoważonym regionalnie, innowacyjną gospodarką oraz poziomem rozwoju gospodarczego. Wpływ pozostałych czynników jest słabszy, ale nie bez znaczenia dla procesów materialnej deprivacji.

2. Z wyjątkiem stopy długoterminowego bezrobocia współzależność między zagrożeniami bardzo niską intensywnością pracy a czynnikami spójności społecznej jest niska albo bardzo niska. W największym stopniu odnosi się to do czynników związanych z ogólnym poziomem rozwoju gospodarczego oraz z konkurencyjnością i innowacyjnością gospodarki – głównymi ekonomicznymi determinantami spójności społecznej.
3. Głównym czynnikiem zagrożenia ubóstwem jest nierówna dystrybucja dochodu. Czynnikiem najslabiej związanym z tymi zagrożeniami jest natomiast stopień rozwoju systemów ochrony społecznej, a więc transfery społeczne. Wprawdzie zmniejszają one nierówności dochodowe, ale nie są głównym czynnikiem dystrybucji dochodu. W dodatku w zmniejszaniu tych nierówności większą rolę odgrywa ich skuteczność niż stopień ich rozwoju. W niektórych krajach stopień rozwoju systemów ochrony społecznej jest wysoki, np. we Włoszech i w Grecji, natomiast ich skuteczność jest najniższa w Unii.

Współzależność spójności społecznej i jej determinant jest więc bardzo zróżnicowana. Ogólnie jest ona najsilniejsza w odniesieniu do czynników związanych z poziomem rozwoju gospodarczego, dysproporcjami w poziomach rozwoju różnych regionów oraz konkurencyjnością i innowacyjnością gospodarki. W odniesieniu zaś do pozostałych czynników jest ona słabsza. Wyniki badań potwierdzające duże znaczenie rozwoju zrównoważonego oraz innowacyjności gospodarki w umacnianiu spójności społecznej są zgodne z celem strategii Europa 2020 – promowania inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Zgodnie z tą strategią takiemu włączeniu powinien sprzyjać także wzrost zatrudnienia. Stopa zatrudnienia w większości państw członkowskich jest jednak relatywnie niska. W dodatku ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy i finansowy doprowadził do znacznego obniżenia aktywności zawodowej ludności.

Znaczenie poszczególnych determinant zależy też od natury zagrożeń spójności społecznej. Ryzyko poważnej deprivacji materialnej jest związane głównie z jej determinantami ekonomicznymi – poziomem rozwoju gospodarczego i stopnia jego regionalnego zrównoważenia oraz z konkurencyjnością i innowacyjnością gospodarki. Natomiast w odniesieniu do zagrożenia ubóstwem i zagrożenia bardzo niską

intensywnością pracy większą rolę odgrywają determinanty spójności społecznej związane z efektywnością rynków pracy oraz z systemami ochrony społecznej.

Najwyższego w Unii poziomu spójności społecznej w Republice Czeskiej lub relatywnie wysokiego jej poziomu w Słowenii i na Słowacji nie można jednak uzasadnić wynikami przeprowadzonych badań dotyczących współzależności między spójnością społeczną a jej ekonomicznymi determinantami. We wszystkich tych krajach główną jej determinantą jest dystrybucja dochodu. Ponadto sprzyja jej wysoka efektywność rynków pracy w Republice Czeskiej i stosunkowo małe dysproporcje w poziomie rozwoju regionów Słowenii. Współzależność spójności społecznej i pozostałych jej determinant jest słaba w tych trzech krajach, zwłaszcza w odniesieniu do konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.

Podsumowanie

Unia Europejska jest wewnątrznie bardzo zróżnicowana pod względem spójności społecznej i jej determinant. Znajduje to swoje odzwierciedlenie zarówno we wskaźnikach zagrożeń związanych z ubóstwem i wyłączeniem społecznym, jak we wskaźnikach ekonomicznych i społecznych determinant spójności społecznej.

Badania wskazują też na istnienie współzależności między spójnością społeczną a jej determinantami, ale jej siła jest dość zróżnicowana. W odniesieniu do zagrożenia ubóstwem lub wyłączeniem społecznym, który jest najważniejszym wskaźnikiem spójności społecznej strategii Europa 2020, głównymi jej determinantami są poziom rozwoju gospodarczego, dysproporcje w poziomach rozwoju różnych regionów oraz konkurencyjność i innowacyjność gospodarki. Na tę współzależność wywiera także wpływ natura zagrożeń dla spójności społecznej. W odniesieniu do zagrożeń związanych z ubóstwem i bardzo niską intensywnością pracy głównymi ich determinantami nie są czynniki ekonomiczne, lecz czynniki związane z efektywnością rynków pracy oraz z systemami społecznymi.

Ponadto wyniki badań uzasadniają cel strategii Europa 2020 – promowanie inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu. Z badań tych wynika, że głównymi determinantami spójności społecznej w UE jest rozwój zrównoważony ekonomicznie, społecznie i terytorialnie, a także konkurencyjność i innowacyjność gospodarki – podstawa rozwoju inteligentnego.

Literatura

- Competitiveness Report 2014/2015*, ed. K. Schwab, World Economic Forum, Geneva 2014.
- European Commission, *Innovation Union Scoreboard 2014*, European Union 2014.
- <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/print.do?print=true> (dostęp 15.02.2015).
- http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_10 (dostęp 15.02.2015).
- http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_50 (dostęp 15.02.2015).
- http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_51 (dostęp 15.02.2015).
- http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_52 (dostęp 15.02.2015).
- http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_53 (dostęp 15.02.2015).
- <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00114> (dostęp 15.02.2015).
- <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdec220> (dostęp 15.02.2015).
- <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdec450> (dostęp 15.02.2015).
- Komisja Europejska, *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu*, KOM (2010) 2010 wersja ostateczna, Bruksela, 3.3.2010.
- Traktat o Unii Europejskiej, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C 326 z 26.10.2012.

DETERMINANTS OF THE SOCIAL COHESION IN THE EUROPEAN UNION

Abstract

The aim of the research was to analyze interdependence between the social cohesion and its determinants in the EU. Social cohesion is measured by the Europe 2020 indicator, that are people at risk of poverty and social exclusion. The analysis including following determinants of social cohesion: the level of economic development, disparities between the levels of development of the various regions, competitiveness and innovativeness of an economy, effectiveness of the labor markets and the social systems. The research employs descriptive statistics as well as correlations' analysis. Results show that for the social cohesion

in the Member States most favorable are following factors: income distribution after social transfers, high level of economic development, regionally sustainable development and high competitiveness and innovativeness of an economy.

Translated by Jan Borowiec

Keywords: European Union, Europe 2020 strategy, social cohesion, sustainable development

JEL codes: A13, D33, D63, I32